

પ્રથમ લેખિત કસોટી-૨૦૧૫

તારીખ : ૨/૧૧/૨૦૧૫

ધોરણ-૬

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧૪:૦૦

વાર : સોમવાર

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

કુલ ગુણ : ૮૦

વિદ્યાર્થીનું નામ : _____ બેઠક નંબર : _____

સૂચનાઓ : (૧) પ્રશ્નોના જવાબ અલગ ઉત્તરવહીમાં લખવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (10)

- (૧) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય લાઈબ્રેરી કયા શહેરમાં આવેલી છે ?
(અ) અમદાવાદમાં (બ) રાજકોટમાં (ક) પાટણમાં (ડ) વડોદરામાં
- (૨) પ્રાચીન સમયનો ઇતિહાસ જાણવાવાળી વ્યક્તિને કયા નામે ઓળખાશે ?
(અ) ભાષાવિદ (બ) સમાજવિદ (ક) પુરાતત્વવિદ (ડ) ઇતિહાસવિદ
- (૩) ભારતીય ઉપખંડમાં આશરે કેટલા વર્ષોથી માનવવસ્તીના અવશેષો જોવા મળે છે ?
(અ) 12 લાખ (બ) 20 લાખ (ક) 10 લાખ (ડ) 22 લાખ
- (૪) માનવ જીવનની સૌથી ક્રાંતિકારી શોધ કઈ છે ?
(અ) અગ્નિની (બ) ચક્રની (ક) ખેતીની (ડ) રહેઠાણની
- (૫) ગોમટુંને રોજ શિકારે જવામાં કોની વધારે હુંફ મળે છે ?
(અ) મિત્રોની (બ) ગૂલુની (ક) જોમાની (ડ) પિતાની
- (૬) આદિમાનવ રહેઠાણના સ્થળ તરીકે મોટે ભાગે શું પસંદ કરતો
(અ) ગુફા (બ) વાડો (ક) પર્વતની તળેટી (ડ) ખેતર
- (૭) લોથલ અમદાવાદથી કેટલા કિલોમીટર દૂર છે ?
(અ) 100 કિમી (બ) 80 કિમી (ક) 90 કિમી (ડ) 105 કિમી
- (૮) લોથલ અમદાવાદ જિલ્લાના કયા તાલુકામાં આવેલું છે ?
(અ) માંડલ (બ) ધંધુકા (ક) ધોળકા (ડ) સાણંદ
- (૯) મોંહે-જો દડો અને હડપ્પા નગરોના મુખ્ય રસ્તાઓ કેટલા ફૂટ પહોળા હતા ?
(અ) 15 ફૂટ (બ) 33 ફૂટ (ક) 28 ફૂટ (ડ) 36 ફૂટ
- (૧૦) તાડપત્રો અને ભોજપત્રો પર મુખ્યત્વે કઈ લિપિ જોવા મળે છે ?
(અ) પાંડુ (બ) ભોજપુરી (ક) અવધિ (ડ) હિન્દી

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(5)

(૧) અભિલેખ એટલે શું ?

(૨) આદિમાનવ ઓજરો શેમાંથી બનાવતો હતો ?

(૩) કઈ જરૂરિયાત માટે આદિમાનવો ભટકતા રહેતા હતા ?

(૪) હડપ્પન સંસ્કૃતિ આજથી આશરે કેટલાં વર્ષો જેટલી પુરાતન છે ?

(૫) ભારતીય સિંચાઈ માટેની નહેરોના કેટલાક અવશેષો કયા દેશમાંથી પ્રાપ્ત થયેલ છે.

પ્રશ્ન-૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરો બે-ત્રણ વાક્યમાં આપો.

(10)

(૧) આદિમાનવની કાર્યશાળામાંથી શું શું મળી આવ્યું છે ?

(૨) સ્ત્રીઓ અનાજનો કોઠાર કેવી રીતે તૈયાર કરતી ?

(૩) અવશેષો એટલે શું ?

(૪) સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિની સૌથી વિશિષ્ટ બાબત કઈ હતી ?

(૫) ઈતિહાસ જાણવાના સ્ત્રોતો કયાં કયાં છે ?

(બ) બંધ બેસતા જોડકાં જોડો.

(5)

‘અ’ વિભાગ

‘બ’ વિભાગ

(૧) રોજબરોજ બનતી ઘટનાઓ

(૧) હિમાલય

(૨) ભૂર્જ નામનાં વૃક્ષો

(૨) દૈનિક સમાચાર પત્રો

(૩) એક સરકારી રાષ્ટ્રીય અભિલેખાગાર

(૩) અભિલેખો

(૪) ધાતુ કે પથ્થર ઉપર કોતરેલા લેખો

(૪) અભિલેખાગાર

(૫) અભિલેખો રાખવામાં આવે છે

(૫) દિલ્હી

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

(6)

(૧) કુટુંબમાંથી આપણને શું મળે છે ?

(અ) સંસ્કાર (બ) ઓળખપત્ર (ક) અધિકારો (ડ) મતાધિકાર

(૨) ભારતનું નાગરિકત્વ મેળવવાની કેટલી રીતો છે ?

(અ) એક (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) બે

(૩) ભારતના નાગરિકને કેટલા વર્ષની ઉંમરે મતદાન કરવાનો અધિકાર મળે છે ?

(અ) 15 (બ) 18 (ક) 17 (ડ) 16

(૪) નીચેના પૈકી કયું આપણું રાષ્ટ્રીય પક્ષી છે ?

(અ) સૂરખાબ (બ) બતક (ક) મોર (ડ) પોપટ

(૩)

(૫) ભારતની વિવિધતાને તેની શું માનવામાં આવે છે ?

(અ) મૂડી (બ) સંપત્તિ (ક) તાકાત (ડ) મિલકત

(૬) નીચેના પૈકી કયો તહેવાર રાષ્ટ્રીય તહેવાર છે ?

(અ) 15 ઓગષ્ટ (બ) દિવાળી (ક) હોળી (ડ) નાતાલ

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (6)

(૧) આપણાં ખાનપાનમાં વિવિધતા ન હોત તો શું થાત ?

(૨) શાળા પ્રત્યે બાળકની મુખ્ય ફરજ કઈ છે ?

(૩) નાગરિક કોને કહેવામાં આવે છે ?

પ્રશ્ન-૪ (અ) નીચેના વિધાનોની ખાલીજગ્યાઓ પૂરો. (4)

(૧) આપણા દેશનું _____ આપણી વિભિન્નતામાં પણ એકતાનું સૂચક છે.

(૨) પારસીઓ _____ ની પૂજા અર્ચના કરે છે.

(૩) વિવિધતામાં એકતા એ _____ સંસ્કૃતિનું મુખ્ય લક્ષણ છે.

(૪) _____ નાગરિક દેશને હાનિ થાય તેવું કોઈ કામ કરતો નથી.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (4)

(૧) ગુજરાત રાજ્યના શિક્ષણમંત્રી કોણ છે ?

(૨) શિક્ષકદિનની ઉજવણી ક્યારે કરવામાં આવે છે ?

(૩) આપણા દેશની રાજધાની કઈ છે ?

(૪) આપણું રાષ્ટ્રીય ફૂલ કયું છે ?

પ્રશ્ન-૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (10)

(૧) પૃથ્વીના કોઈપણ ભાગના સપાટ કાગળ પરના અલેખનને શું કહે છે ?

(અ) રૂટમેપ (બ) પ્રમાણમાપ (ક) નકશો (ડ) રૂઢ સંજ્ઞા

(૨) રંગીન નકશાઓમાં મેદાન દર્શાવવા કયો રંગ વપરાય છે ?

(અ) પીળો (બ) લાલ (ક) વાદળી (ડ) કાળો

(૩) પૃથ્વીની સપાટી ઉપર બરાબર મધ્યમાં દોરેલી આડી કાલ્પનીક રેખાને શું કહે છે ?

(અ) અયનવૃત્ત (બ) વિષુવવૃત્ત (ક) મકરવૃત્ત (ડ) કર્કવૃત્ત

(૪) પૃથ્વી પરના કટિબંધોને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે ?

(અ) ચાર (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) પાંચ

(૪)

- (૫) પૃથ્વી પર કુલ કેટલા મહાસાગરો આવેલા છે ?
(અ) પાંચ (બ) સાત (ક) ત્રણ (ડ) ચાર
- (૬) કયો ખંડ દક્ષિણ ધ્રુવ સુધી વિસ્તરેલો છે ?
(અ) આફ્રિકા (બ) એશિયા (ક) એન્ટાર્કટિકા (ડ) ઓસ્ટ્રેલિયા
- (૭) ભારતમાં ગુજરાતનું સ્થાન કઈ દિશામાં છે ?
(અ) દક્ષિણ (બ) પશ્ચિમ (ક) ઉત્તર (ડ) પૂર્વ
- (૮) ગુજરાતની વાયવ્ય સીમાએ કયો જિલ્લો આવેલો છે ?
(અ) વલસાડ (બ) બનાસકાંઠા (ક) જામનગર (ડ) કચ્છ
- (૯) ગુજરાતની દક્ષિણ સીમાએ કયું રાજ્ય આવેલું છે ?
(અ) મહારાષ્ટ્ર (બ) મધ્યપ્રદેશ (ક) દિલ્હી (ડ) રાજસ્થાન
- (૧૦) કચ્છનો ઘણો મોટો વિસ્તાર કયા પ્રદેશનો બનેલો છે ?
(અ) ખીણ પ્રદેશનો (બ) મેદાન પ્રદેશનો (ક) રણ પ્રદેશનો (ડ) ઉચ્ચ પ્રદેશનો
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં આપો. (5)

- (૧) નકશાના અંગો કેટલા છે ?
- (૨) નકશાના અંગો કોને કહે છે ?
- (૩) રેખાંશવૃત્તો કોને કહે છે ?
- (૪) ગુજરાતનાં કયાં મેદાનો ખૂબ જ ફળદ્રુપ છે ?
- (૫) કચ્છના રણપ્રદેશની જમીન કેવી છે ?

પ્રશ્ન-૬ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (10)

- (૧) રૂઢ સંજ્ઞા એટલે શું ?
- (૨) તમે જોયેલા નકશાના બે પ્રકાર જણાવો.
- (૩) ઉચ્ચપ્રદેશ એટલે શું ?
- (૪) અરબસાગરમાં આવેલ બે અખાતનાં નામ આપો.
- (૫) કચ્છના રણની શી વિશેષતા છે ?

(બ) ગુજરાતના નકશામાં નીચે આપેલા સ્થળો દર્શાવો. (5)

- (૧) કચ્છનો અખાત (૨) કર્કવૃત્ત (૩) પાટણ
- (૪) સાબરમતી નદી (૫) અમદાવાદ

Best Of Luck